

Передплата

на «РУСЛАНА» вносить:

в Австрії:

на цілий рік . . . 10 зр. (20 кор.)
на пів року . . . 5 зр. (10 кор.)
на чверть року . . . 2:50 зр. (5 кор.)
на місяць . . . 85 кр. (1 к. 70 с.)

За границею:

на цілий рік . . . 16 рублів
або 36 франків
на пів року . . . 8 рублів
або 18 франків
Поодинокі числа по 8 кр. ав.

РУСЛАН

»Вирвеш ми очи і душу ми вирвеш: а не возьмеш милости і віри не возьмеш,
бо руске ми серце і віра руска.« — З Русланових псалмів М. Шашкевича.

Виходить у Львові що дня крім неділь і руских свят о год. 6-ій пополудни.
Редакция, адміністрация і експедиция «Руслана» під ч. 9. ул. Коперника (Ліндога ч. 9.) Експедиция місцева в Агенції Соколовского в пасажі Гавсмана.
Рукописи звертає ся лише на попереднє застереженє. — Реклямації неопечатані вільні від порта. — Оголошеня звичайні приймають ся по ціні 10 кр. від стрічки, а в «Надісланім» 20 кр. від стрічки. Подяки і приватні донесеня по 15 кр. від стрічки.

Ювілей XXV-літної культурної праці
Омеяна Поповича

(X) Минувшої неділі святкувала Буковинська Русь в Чернівцях ювілей XXV-літної культурної праці Омеяна Поповича. Се святкованє стає певним доказом культурної зрілости буковинської рускої громади, що вже не вперше виявила перед світом, як уміє ще за життя оцінити щирі і ревну працю своїх земляків задля культурного двигнення руского народу на Буковині, а тим не тільки додає живучим діячам свіжої сили і понуки до дальшої культурної роботи, але й молодшому поколіню ставить перед очі живі приклади достойні наслідування. Побіч патріотичного моменту з таким святкованєм вяже ся ще й момент педагогічний, а ювілей Ом. Поповича був наглядним доказом, який добуток осягнула Буковинська Русь за останні десятки літ такою роботою. Якраз з почином літературної, просвітної та громадської праці Ом. Поповича вяже ся майже сучасна подія заснованя німецького університету в Чернівцях. З нагоди заснованя університету зібрав ся був тоді в Чернівцях гурток Русинів галицьких і буковинських і тоді можна було впевнитися, яка мертвота залягала ще в тих часах Буковинську Русь, хоч імена і твори перших двох поетів буковинських Федьковича і Воробкевича вже добре були відомі в Галичині і на Україні.

В тім часі виступає Омеян Попович на ниві громадської праці, гуртує коло себе інших щирих людей і починає не лише роботу коло освідомлюваня буковинської рускої громади, але й бере ся за перо і працює на занедбаній та буряном порослій літературній ниві. Але головню звертає він бачність у своїй літературній праці на педагогічне поле, впевнившись ся в тім,

що чия школа, того будучина, як буде виховане молоде покоління, таким духом дихати ме опісля і вся суспільність. Тим то зпід сільської стріхи добуває він живу народну мову, складає нею всі шкільні книжки та випирає із школи дотеперішню мертвечину, незрозумілу дітям, а промовляє до них тою мовою, якою »мати сьпівала, як малого сповивала, з малим розмовляла«. Сі букварі і читанки стали кріпкою підвалиною, на якій виростає тепер буковинська руска молодіж.

Та окрім школи звертає він бачність на родинне огнище, в якому тоді загніздила ся була німецька мова, стає видавати »Бібліотеку для рускої молодіжи«, що в сотках тисячів книжочок розійшла ся не лише на Буковині але й по Галичині і Україні, о скільки тамтуди вспіла прорвати ся скрізь кордонні перепони. Бібліотека за 10 літ виплекала не лише молоде шкільне покоління рідним словом і духом, але й була для буковинського селянства майже одинокою популярно-просвітною лектурою. Сій літературно-просвітній праці Ом. Поповича пособляла его діяльність на становищі інспектора народних шкіл, а з тим лучила ся его невсипуча діяльність в інших літературних виданнях, в руских товариствах — »Руска Бєсїда«, »Народний Дім«, »Міщанська Читальня«, »Руска Школа«, »Боян« і т. д. Сій невсипучій діяльності Ом. Поповича, яку він розвинув поруч з іншими буковинсько-русскими діячами, треба приписати се свідоме народне жите, яким живе нині Буковинська Русь.

І справді можна з Шевченком сказати, що під благодатним впливом сеї літературно-просвітної, педагогічної і громадської роботи

»трупнї встали
і очи розкрили!
І брат з братом обняли ся
і проговорили
слово тихої любови«.

Святкованє ювілею Ом. Поповича згромадило мало-що не до тисячки світської і духовної інтелігенції, учительства, селян і міщан, а представителі урядових властей, які явили ся на сїм святї, бачили, що народне жите Буковинської Русі пливе широким руслом. Вся величава маніфєстация, всі сьпіви, деклямації були вимовним і наглядним доказом тої »тихої любови«, якою лише буковинська руска громада, тої єдности, згоди і щирости, якої на жалє не найдемо тут у нас в Галичині. А годило-б ся було, щоби галицькі Русини і товариства були вислали своїх відпоручників, щоби подивити ся, як уміють молодші в народнім розвитку брати наші оцінити громадську роботу щирих трудників на рідній ниві, щоби навчити ся від них, до якої сили, яких добутоків й одушевленя доходить громада перенята щирою любовію та згодою. Сего можемо-справді позавидувати Буковинській Русі а заразом бажати як найгорячіше дальших успіхів на тій дорозї.

Польський голос про нового руского владика.

З відзвївів польської преси про митрополита о. Андрія Шептицького, з нагоди его вступлення на митрополитий престол, найзамітнішою є статя »Gazet-y narodow-oї«. Пригадавши, що рід Шептицьких є руского походження, хотяй опісля змінив народність і обряд, підносять статя сю обставину, що теперішний митрополит виріє в окруженю, перенятим польськими традициями. Однак ще будучи гімназьяльним учеником він постановив вступити до Василїан і посвятити ся праці над людом в сіраках та полотнянках, який бачив довкола себе. В сїй цілі вивдав собі дозвіл у св. Отцї, щоби змінити обряд на руский і з властивою собі пильністю і витревалостію приняв ся за науки і працю, які могли здійснити, або хоть лише причинитись до сповнення его високого ідеалу.

СУДЖЕНІЙ.

Оповіданє Ек. Уманця.

З російского переклав Вол. Вербенець.

(Далі).

Клявдинька потихоньки закликала:

— Прасковіє Єгорівна!

Прасковія встєпенула ся, на полуслові перервала своє займаюче оповіданє і вийшла до панночки.

В кухні запанувала німа тишина.

— Прасковіє Єгорівно, зайдімо в столову, поворожемо — промовила Клявдинька і обі подали ся в столову, де на той час не було нікого.

Клявдинька була сьогодні в злім настрою духа. В глибині душі вона завидувала сестрі. Машенька от-от вийде за муж, а у неї, хотяй чотири літ молодшої, нема майже нікого на приміті.

В картах все виходить тrefовий король, — хтож би то міг бути? Вона в думці перейшла всіх знайомих молодих людей, але, по її думці, ніодин не був для неї відповідним.

В столовій Прасковія Єгорівна довго роз-

кладувала карти — на всі способи, які лише знала, плела всякі нїсенїтницї, вкінці промовила переконуючим голосом:

— Знаєте, панночко, чого я вас научу? Зробіть собі маленькі білетики, напишіть на них по одному мужеському імені, які лише знаєте, звинїт сї білетики в трубочки та й положіть їх за образ, — хотяй би за образи у матери. Лише щоби ніхто сего не видїв. Бо если хто увидить, все пропало. Опісля помолїть ся до того самого образа, але сердечно-щиро... Як помолите ся, закрийте очка, просуньте рукою за образ і вийміть один білетик; яке на нїм буде написанє імя, такий і буде ваш жених.

— Що ви, Прасковіє Єгорівно! — счудувала ся Клявдинька. Чиж може се бути!

— Лише будьте спокійні. Минувшого року одна моя знакома панї вийшла таким робом за муж і тепер щаслива, щаслива!!!

— Ну, добре, імя буду знати, але як довідаю ся о прїзвищу? На примір вийде Олександр, то буду думати на всіх Олександрів?

— Потім, як витягнете імя — підхватила Прасковія — напишіть єще карточки з буквами; яку букву вийміте, на таку буде зачинати ся прїзвище, а тоді вже легко пізнати.

І правда се?

— Господи! таж то вже досвідченє середство, будьте спокійні.

Клявдинька задумала ся. Думка спитати ся образа і занимала її і трохи лякала. А не грїх се? Ет, треба вже раз вийти з сего неприємного положеня. Вона рішила ся.

— Я думаю, чи не можна би завтра се зробити? спитала вона. — Мама поїде в день на візити, а я раненько все приготую і ніхто не буде о нічїм знати.

— От і гарно! А потім ми вже, хоть би й з під землі, то викопаето сего жениха. В самій річі, такий красавици не вік дїувати! — приговорювала її Прасковія Єгорівна.

Клявдинька — хотяй далеко їй було до красавици — миленько усміхнула ся на сю хвальбу і іще більше укріпила ся в постановленю.

Під сю хвилю роздав ся дзвінок генерала, що взивав слуг виносити князя. Клявдинька і Прасковія Єгорівна повставали з своїх місць і мигом скрили ся у своїх углах.

(Далі буде).

Дальше пише згаданий дневник ось як: Оскільки можна вносити з поведеня о. Шептицького на становиску руского владики в Станиславові, то і на ширшій овиді, як митрополит, він буде поступати з льояльним пошанованем горожанських переконань кожного, з ким остає у відносинах, особливо з руским духовенством, незмірно дразливим на сій точці — однакж не затратить нічо з інтересів католицької церкви — для жадних зглядів. І коли новому митрополиті розумним і льояльним поступованем поведе ся довести до того, що уживанє руского язика в мові і письмі утратить навіть позори заяви якогось неприязного почуття зглядом Поляків, лише буде природним наслідком любови матерної мови, а з другої сторони, коли також у Поляків зникне підозірлива дразливість супроти Русинів — підозірчивість, яка є останком неполаджених до тепер непорозумінь — то єго імя перейде до вдячної памяти будучих поколінь, окружене авреолою заслуги, що покінчить довголітній, нещасний, польско-русский спір.

А не потребує о. митрополит Шептицький навіть мішати ся до політики, чого він зі свого наклону вже не любить, — щоби успокоїти збурені фракційною агітацією уми. Нехай лише зверне увагу руского духовенства на потребу охорони релігійних чувств і переконань, які підкопують нині вороги релігії і опертого на ній правного порядку. Нехай молодший клир руский вирве з під впливу радикальних підбурювань, а старший клир, без ріжниць партийних відтінний, нехай одушевить відвагою і доброю волею до поборюваня соціального радикалізма, що веде людові маси до обоятности для релігії. Коли так схоче ділати, шануючи і плекаючи ушляхотнюючі, релігійні чувства руского населеня на народнім тлі, тоді утревалить у Русинів се довіре, яким єго наділяють до тепер, а також і Поляки зрозуміють єго мудрі наміри і оцінять таке справедливе, чесне і позиточне поступованє. Новому архивладіці: Многая літа!

Русин-вояк.

З Мавілі, Филиппини.

Нам ту на Филиппинах все ще як на грани: вимарш з місця на місце, несупокій, драчка з повстанцями, слабости, рани і т. п. ото знамена нашого житя. Був час, що здавалось, немов би війна хилилась до кінця. Одні генерали повстанців були полапані, другі піддали ся, треті порозбігали ся і ми вже зачали думати о скорім повороті домів. За кілька або кільканацять днів змінило ся однак все: доносять, що в одній околиці зачинає знов бурити ся населенє, в другій появил ся сильний відділ повстанців, а ще далі нападають вже на наші пікети. І знов чуйність і вимарш, стрілянина і погоня. А ті вожди повстанців суть надзвичайно рухливі, мудрі і відважні. Декотрі без перестанку непокоять нашу армію, а наколи пізнійше і дістануть ся до неволі, не мож пізнати, що він за оден (бо він сам не хоче признати ся). Ми єго трактуєм як кожного иньшого Филиппинця, а він чекає лиш спосібности, щоб увільнити ся і ділати як перед тим. Одного такого ми були злапали в місточку Сан Педро Макаті. Жив межи нами два місяці непізнаний. Місцева людність лиш досить дивно заховувала ся, а ніхто не знав причини. Пізнійше доперва відкрили, що він є близький зауфаный і поплечник Агвінальда і тоді віддали єго в безпечне місце. Тепер повстане знов огортає велику часть островів. Сьвіже військо, котре приходить, буде мати досить роботи.

Дуже добре, що сего року нема таких слотів і дощів як тамтого. Дощева пора на сих островах є дуже неприємна, бо спиняє всякий рух і комунікацію, а також некорисно впливає на здоровле Американців. В самій Мавілі, наколи звіє ся вітер і зачне лляти мов з відра, то можна улицями і на човнах пливати.

Досить, що під кожним зглядом має сей край много особливостей. Звичаї людей, рослинисть, звіврята і т. п. ріжнять ся навіть від наших. Филиппинці будують собі хати з бамбусового дерева, покривають пальмовим листем, а хати ті суть нераз так тісні і невігідні, що

численнійша родина мусить душити ся як в курнику.

Сплять они звичайно на дилях і то всі разом, їдять пальцями, квасного не люблять нічо, а хліб з маслом уважають за присмак. Не легко тут мож дістати сьвіжого, доброго масла, хиба спроваджуване. Цікаве ще те в сім краю, що майже нема ту мух, але є за те велике множество малих, червоних мурашок, котрі суть далеко більшою карою як наші мухи. Всюди они дістануть ся, а де занадто замножать ся, там чоловікови гірка година. Розточать му хату, з'їдять поживу і нароблять шкоди, що не міра.

За 14 місяців мого побуту на Филиппинах зазнав я всего подостатком. Пражило мя сонце, прав дощ; заглядав смерти в очи, ходив по лісах, горах, мочарах і бодотах. Правдивого спочинку не було нігде, бо рідко в котрій місцевости дозволили нам затриматись довший час.

Спати навіть треба було нераз на вогкій землі і під голим небом. Часами лиш, наколи трафило ся яке місточко, ночували ми по костелах, котрі ту суть досить великі і сильно збудовані. В хатах було небезпечно, бо дуже часто нападали тоді повстанці, а навіть запалювали доми. В кожій важнійшій місцевости ми лишали по одній компанії і все ішли дальше. Одіж і черевики подерли ся на нас, шкіра з плечей облізла від гвєра, а «таністра», хоть і порожна, видавала ся тяжкою мов зелізна. Ті сухарі і кавалок солонини, котрі в ній знаходили ся, перемінялись часто-густо в кавалок тіста...

Я був всегда здоровий, веселий і витревалый, аж мені завидували. Але по кількох місяцях прийшла черга і на мене: заслаб на червінку і цілих пять днів мусів відлежати в field hospital.

Мені було трохи веселійше, коли надійшов 15-ий реґемент, бо в ній знаходиться також кількох руских хлопців з Пенсильвеї. Они однак довго не забавили; пішли дальше о 40 миль, а ми того самого дня мали битву, в котрій з нашої сторони зістало 15 забитих, а 35 ранених.

Многі з нас тішили ся, що побачим еще один край, поплавем до Китаю. Вже навіть все було спакowane, но на «нещастє» прийшла відомість, що там війна кінчить ся і ми лишались на давнім місці.

Фецько Кохан.

Характеристика поезий

Петра Гулака-Артемовского.

(Далі).

У поета українських могил і степів, Амвросія Метлинського, відзиває ся рівнож, попри горячий любві до України і єї минувшини, струна урядового патріотизму. Поет сьпіває:

Царство Білого Царя широко розлегло ся,
Од восходу до заходу сонця простягло ся:
Є там чимало місця для сили,
Місця чимало і для могили.¹⁾

Метлинський взиває Українців до вірної служби цареві і до нищення ворогів російского царства:

Нам, братця, нам, братця, під конем трошити
Ворогів наших невірних проклятиї кости...

Або в морі

На просторі

Цареві служити,

Славоньки собі шукати;

Ворога губити,

Та щоб наших було знати!²⁾

Метлинський йде так далеко, що в поезії «Самотні сьпівці» взиває не лише російських поетів, але навіть польських поетів-емігрантів, щоби вертали до краю і засьпівали голосну пісню:

Є в нас Віра, Цар і Мова,
І чимало нас Словен,
Все своє в нас... ну чого нам
Ще шукати в бусурмен?

Гей, ви алїтайте ся хлопці сьпівці:

Голоснійше засьпіває стая!

Край не малий в нас, великий в нас Цар:

Щоб була-ж і пісня голосная.³⁾

Першому ворогові російської держави, На-

¹⁾ «Думки і пісні» Амвросія Могили (Харків 1839) стр. 101. «Пожар Москви». Мов, львівське виданє (1897) стр. 61.

²⁾ Там же. «До Вас!» стр. 41-3; львівське виданє стр. 36.

³⁾ Там же стр. 71-4; львівське виданє стр. 48-9.

посонови, і єго воєнній неудачі присьвячує Метлинський поезію «Пожар Москви». Є се переспів стихотвора чєского поета, Челяковського п. з. «Велика Панахида». Поет каже, що недавно минув сей рік, як

Француз із Німцем побратав ся, край наш

[псував,

Вішав і різав людей, церкви обдирав.

Та відозвав ся цар, а зі всіх сторін «зadzизчали кулі, засвистіли стріли і козацький, гострий спис в ребра ворогів поліз». Вороги падали на землю і своєю кровю полокали чужу землю.

І козаків із могили в час той викликали,
Щоби уставали на поміч — Москву ратували;
Знову чубатий на конику в полі гасав,
Москву сьвятую із під ворога визволяв.

Наших костий полягло тогді чимало. Не стало воску на сьвічки, щоби їх помянути. Так ми запалили одну, велику сьвічку, про яку ще сьвіт не чував — місто Москву:

Такою братам на поминки ми сьвічку

Для Бога спалили одну — невеличку;

Вона ж нам од Бога купила ізбаву,

З нас тяжкую кару звяла:

Із рідного краю, мов зірка, мітлюю,

Всю нечисть-чужину змела!¹⁾

З сего верша пробиває ся з одної сторони урядовий патріотизм поета і ненависть до Наполеона, з другої радість, що під Москвою виступали козацькі полки. Нема сумнів, що під Москвою полягло чимало українських костий, але в поезії Метлинського замітити мусимо історичну неточність. Нам звісно, що в кінці червня 1812 р. видав цар на імя «малоросійского» генерал-губернатора, князя Я. П. Лобанова-Ростовского рескрипт, яким велено постаратись о безпороволчній набір козацьких полків в чернігівській і полтавській губернії і висилку їх в Калугу і Тулу, з обітницею, що сей набір заступить «обыкновенный рекрутский наборъ, въ прочихъ губерніяхъ въ осени приготавлиемый». Князь Лобанов заняв ся сею справою, обіцюючи козакам за їх услуги увільненє від рекрутских наборів і утворенє окремого українського війська, «близко похожаго съ древнимъ состояніемъ малоросійскихъ воиновъ». Козачі полки готовились до походу, але тяжке економічне положенє України, надмірні вимоги від населеня, а вкінці непорадність висших властей були причиною, що набір опізнив ся, а українське козацтво не взяло участи в війні против Наполеона.²⁾

Другого ворога російської держави, Поляків, поет також не щадить,³⁾ хоть відносить ся до него обережнійше, чим Артемовський і Квітка. (Далі буде).

З політичного поля.

Після урядового виказу, чисельний склад сторонництв і фракцій в німецькім парламенті представляєсь ось як: Центр числить 106 членів, старо-консервативне сторонництво 51, вільно-консервативне 21, антисемітське 10, «Коло польське» 14, народно-ліберальне 51, вільнодумне Рікєрта 13, демократичне полуднево-німецьке 7, соціально-демократичне 57, неналежачих до жадної партії є 38. Сторонництво центра в пар-

¹⁾ Там же. стр. 101-104; львівське виданє стр. 61-3. Оцінку сеї поезії гляди в мой студії: Charakterystyka i geneza poetycznych utworów Ambrozego Metlińskiego, виданє краківської академії наук. Kraków 1897. стр. 13-15.

²⁾ Н. С. «Къ истории малоросійскихъ козаковъ въ концѣ XVIII. и въ началѣ XIX. вѣка», Киевск. Старица з р. 1897. том 57. стр. 473-6.

³⁾ В поезії «До Вас» пише Метлинський: За білі руки панянок нам не водити От по тому гладенькому ніби скло помості... Нам, братця, нам, братця, вже нам не ходити Та до панів тих, до панів тих, великих у гості. (Думки і пісні (Харків) стр. 41-3. льв. виданє стр. 36).

Під «панами» розуміє поет Поляків. В «Підземній церкві» відзиває ся Метлинський:

Поки жили козак списи й шаблюки,

Не добував нічого даром Лях,

Вже зтерпів і козак чимало муки,

Вмірав на палях він і в кайданах,

Так і в чужій крові пополоскав він руки,

І попанував в лісах і по степах.

Там же стр. 60; льв. вид. 43.)

В поезії «Рідна мова» читаємо:

... Обізвав ся батько рідний,

Що умер за козаків

Мов народ, учулось бідний

Застогнав із під Ляхів...

(Там же, львівське виданє, стр. 71.)

ляменті постановило поновити внесенє про знесенє закона против єзуїтів, а також в справі робітничих палат і заводських союзів та новело до закона про промислові суди і внесенє до за забезпеченє виборчої тайни. Надто центр наміряє звернути ся до правительства з інтерпелляцією в справі становиска союзних правительств супроти квестії недостатку угля.

В букарештєнськїм процесї против членів революційного комітету македонського, обжалований Трифанов зізнає, що македонський комітет ухвалив убити короля Кароля бомбою, а не як перед тим порішено, штилетом. Григорій Конов приїхав був в січні до Букарешту, аби убити міністра Йонеска. Трифанов твердить, що болгарське правительство толерувало тайний комітет. Убийця Мігаїлеана, Димитров, відкинує зроблене в слідствї зізнанє, що до злочину намовив єго член тайного комітету. Обжалований Алексов зізнає, що раз одержав був пакчу з трутвиною і листом, в котрім була бесїда о засудї смерті виданім комітетом на Трифанова. Димитров сказав єму, що хоче убити Мігаїлеана, турецького шпігуну Янсара і иньших Болгарів. Не довїє о тїм поліції зі страху перед македонським комітетом. Карамбулов зізнає, що Боков і Богданов говорили, що атентат на короля Кароля дасть ся легко виконати, бо король ходить улицями майже без товариства. Президент додає до того, що сам Богданов сказав єму, що дня 18. грудня 1899 року, під Арсов і Бознаков гнали за королем на греблі над рікою Дїмбовіцою. Вчєра почали ся промови оборонців, які головну вагу клали на сю обставину, що македонський комітет ніколи не змагав ся проти румунської держави, а тільки стремів до незалежности Македонїї. Також кн. Батенберг належав до першого македонського комітету, а що Европа мовчала, коли заанектовано Румелїю, то се додало відваги комітетови. Що-до Трифанова підїє оборонця, що він своїм признанєм уратував житє короля Кароля. Вирок має запасти нинї.

Times доносить з Пекїну під д. 17. с. м., що Лігунгчан повідомив послів про цїсарський едикт, надїсланий єму з Анганфу, а який містить кари, установленї на князїв і високих урядників, які носять вину за розрухи. Лігунгчан заявив, що кари, постановленї в сїм едиктї є вже найвисшї, які лише зміг наложити цїсарський двір. Лігунгчан повторив знов стереотипову вимївку всїх китайських посередників, що єму і князєви Чїнгови загрожено смертю, коли єму не удасть ся наклонити послів до згоди на сїх усїлвах. Тимчасом кари, установленї в сїм едиктї, є просто сьмішними, пр. кн. Лян перенесено до ранги низшої о один ступень, иньшому висшому урядникови велено усунути ся з публичної діяльности, про Тунгфузіянга нема зовсїм згадки.

т. д. З сего едикту видко, яка велика рїзниця є між поглядами на цілу ситуацію межі китайським двором, а європейськими державами. Китайський двір уважає посередню участь висших урядників в розрухах простою урядовою провинною, залишинам своїх обовязків, або надужитєм власти — зі становиска європейських держав сї провини рївнають ся нарушеню міжнародного права, злочинови бунту і масового убїйства. Так отже цїсарський едикт викликав прямо противне вражїне, нїж китайський двір наміряв і лише збільшив трудности взаїмного порозумїня.

Новинки

— **Календар.** В пятницю: гр.-кат. Ераста, Олимпа; рим.-кат. Климента. — В суботу: гр.-кат. Міни, Віктора; рим.-кат. Емілії.

— **Від проф. А. Вахнянина** одержуємо таке письмо з просьбою о умїщенє: Тяжка серцева недуга не позволяє менї стати перед виборцями округа виборчого Жовків-Рава-Сокаль і здати їм устно справу з посольської моєї діяльности в державній радї, тим менше обїгати ся о посольський мандат до державної ради. — У Львовї, 21. падолиста 1900. — *Анатоль Вахнянин.*

— **3 Радєхївщини** пишуть нам: На посольськїм справозданю п. Барвіньського численно зібранї селяни мали нагоду почути з єго уст про єго діяльність і були сьвідками, який був перебіг сїх зборів, що там діяло ся і говорило. Тимчасом справоздаєць «Дїла», як ми вже зазначили, подав зовсїм перекрученє і видуманє справозданє з сїх зборів. Коли селяни, що були на сїх зборах, прочитали се «Дїло» в читальнї,

сказали: «тепер бачимо, як то газети брешуть!»

— **Іменованя і перенесєня.** Міністер просьвіти іменував директора першої школи видїлової жіночої у Львовї Юліяна Фонфару, повітовим інспектором в IX. ранзі для львівського округу; гр.-кат. катехита з тернопільської гімназї о. Євгена Громницького, катехитом золочівської гімназї, а гр.-кат. катехита о. Даміяна Константина Лопатинського, катехитом в тернопільській гімназї.

Міністер справедливости перенїс судового радника краюого Юліяна Оліньського з Сучави до Черновець, дальше іменував радниками I. інстанції заступників державних прокураторів Генрика Квятковського зі Львова до Стрия, Олександра Козачка в Коломиї для Коломиї, секретарів Теодора Алляча з Кїмпольонга і д-ра Кароля Пльона з Черновець для Сучави, заступників прокураторів д-ра Богдана Криницького зі Станиславова для Бережан, Франца Мора з Сянока для Сянока і вкінці секретаря висшого суду львівського Йосифа гр. Калїновського для Перемишля, а повітового судю Володислава Домарського з Вашковець н. Ч. для Вашковець.

— **Магістрацкі жарти.** Львівський магістрат звїсний зі своєї прихильности (?) для Русинів, а вчєра дав новий доказ сєго. Як-раз в руске сьвято вибрав собі Руску улицу до розкопки під електричні проводи. Коли в Успенській церкві почало ся відправляти Всєночне в день св. Михайла, кількадесят робітників стануло під церквою з мотиками і лопатами до роботи. Вздвож улиці попід саму церкву викопаво рів, глибокий на метр, і лишєно єго так аж до вєчера. Щоби дістати ся до церкви, треба було перескакувати рів, широкий майже на цілий метр. Чи сїм обурюючим поведєнем магістрату не могли огірчити ся Русини, най осудить пав президент міста др. Малаховський!

— **3 Коломиї** від о. Зєнова Кириловича одержали ми отсе письмо: Високоповажаний Пане Редакторе: Понеже пущєно тут поголоску, немов би я мав бути автором статїї, поміщеної в «Русланї» з д. 19. жовтня с. р. ч. 226 під заголовком «Дєщо з Коломиї», прошу проте отверто заявити, чи дійсно я є тим автором. З поважанєм о. *Зєно Кирилович,* катехит вид. школи. Сповняючи бажанє о. Кириловича заявляємо, що він не є автором згаданой кореспонденції. *Редакция.*

— **Посол Барвіньський,** з нагоди побуту на ювилєю Ом. Поповича в Чернівцях, відвідав також артистичну робїтню *букочинсько-руського артиста-малюва Миколи Івасюка.* Робїтня заповнена деякими портретами і жанровими картинами артиста, а головну стїну займає велике полотно, над яким довший вже час працює наш артист: *вїзд Богдана Хмельницького до Києва.* З головних начерків можна вже сєгодня оцінити, що буде се неперечно перший у нас історичний образ, який певно здобудє ширшу славу молодому живописцеви. Задля наконєчного викінчєня наміряє п. Івасюк ще раз поїхати до Києва для деяких доповняючих студїї, а коли викінчить сєй образ, устроїть виставку своїх творів у Львовї і по иньших містах. Можемо лиш побажати єму здоровля й сили до викінчєня сєго величного твору, що ще вимагати ме мало-що не цілорічної роботи.

— **Картини з подорожи.** На особовий поїздї, що їхав ві второк пополуднї з Черновець до Львова, збули ся двї небезпєчні пригоди. В Коломиї всїм до передїлу III. класи якийсь молодий обїрванець і примїстив ся на лавї межі двома жидами. Коли поїзд находив ся межі стациями Турка і Коршів, один з жидів спостєрїг, що не має в кишєни калитки з 1 зл. 70 кр. Заким пошкодований найшов кондуктора, щоби єму донести про крадіж, незнакомий подорожник з Коломиї вийшов на платформу і скочив з поїзду на поле. Всї думали, що він погиб на місци, але злодій з украденими 1 зл. 70 кр. скочив так щасливо, що навіть не упав на землю, і побїг до лєса. Коли той самий поїзд доїздив до Вибранівки, якась злобна рука кинула каменєм в вікно III. класи. Коло вікна сидїла якась стара жєнщина і вї трафив камїнь в лице і зранив небезпєчно.

— **Пригоди на провінції.** В Губичах під Дрогобичем вибух дня 9. с. м. огонь у господаря Павла Михаца і знищив оборїг сїна. Огонь був підложений. — В Рєневичах, дрогобицького повіта, копав дня 5. с. м. Михайло Ілик яму на бараболї і викопав при тїм вже надгнилого трупа дитини. За матерю заряджено слідство. — В Унятичах, коло Дрогобича помер нагло дня 7. с. м. Михайло Городиский, а в селї оповїдали, що єго отруїв Пилип Білий. Тимчасом судової комісії перєсєвїдчала ся, що Городиский умер від загару. — Один з ведужих на черевний тиф в Маршямпольї в приступї найбільшої горячки хопив сокиру і три рази рубнув нею в голову своєї жєни. Смертельно ранєну відставлено до шпиталю Сєстер милосердия.

— **Празник в Кичєрї.** До «Букочини» пишуть зі села Кичєри: Загально звїсний звичай, що підчас храму сходить ся молодїж забавити ся

і то коло коршми. Але в Кичєрї бачив я на власні очі, як змінив ся погляд на такі забави. Хоть молодїж зїйшла ся була коло коршми, то зараз явив ся присяжний Тодор Вахнюк, член старшини каси і забрав молодїж разом з музикантами на гору перед школу. Похід виглядав дуже гарно. П. Тодор Вахнюк ішов мов гетман на чолї кількєсотного гурту молодїжи. Всї розмістили ся на обширнім місци перед школою і перед склепом і забавляли ся весело до самого вєчера. Жиди-пьявки бігали наоколо народу і підмовляли молодїж до коршми обїцянками. Але то не помогло. Видко, що нарід вийшов на добру дорогу, котрої певно не опустить. Кичєряни мають свою касу позичкову і щадничу, а до того і свій склеп. Добре робите, Кичєряни! Ідїть тільки сею дорогою дальше, а дійдете до щастя!

— **3 жіночого сьвіта.** В членї товариства «Академічна Громада» у Львовї вписала ся п-на Олена Берєзницька, звичайна слухачка лікарського видїлу на львівськїм університетї.

Французський сенат ухвалив, що жєнщини, які покінчили правничї студїї і одержали університетський диплом, можуть займати ся адвокатурою. — Над сїм питанєм недавно призадумовано ся також в Росїї, в комісії для перегляненя судових законів, але більшість членів комісії заявила ся проти сєї реформи.

В Італїї від 1877. до 1898. р. роздано жєнщинам на університєтах 137 дипломів. В Туринї 36, в Павїї 21, в Римї 20, в Болонїї 40, в Падві 12, а прочим в Неаполї, Флорєнції, Медіоляні, Мєссинї, Палєрмо і Генуї. Найбільше слухачок студїювало літературу, 16 медицину, а прочї філософію, право і природу.

Російське міністерство просьвіти затвердило статут Товариства, якого цїлю є збирати складки на заснованє медичного інститута для жєнщин в Москві.

В Петербурзі відбудє ся в великих мясницях вистава жіночих стрїв, на якїї три туалєти будуть відзначєні нагородами. Першу нагороду становить золотий гарїтур столовий, вартости 1.800 рублів, другу 1.200 рублів, а третю 500 рублів. Нагороди одержать учасники конкурсу лише за такі туалєти, що будуть відзначали ся в цілости простотою, а лишє вибагливостю що-до крою і краски, головно ж дешєвостю. Перша нагорода припаде за стрїї, в якїм будуть містити ся всї вимаганї условини. Конкурс відбудє ся в приватнім кружку, на якїм мають явити ся виставляючі в конкурсних стрях.

В Менчєстер, в Англїї, заводять школу, в якїї жєнщини будуть учити ся виховувати діти від немовляти до 6. року житя.

— **Дрібні вїсти.** Конференція галицьких кас щадничих, на яку зголосило свою участь доси 19 кас, відбудє ся у Львовї дня 15. грудня с. р. — Артистка краківського театру ц. Софія Гродзєка збожеволїла.

Телеграми.

Будапєшт, 22. падолиста. Цїсар відїхав вчєра вєчером до Вальзе.

Вїдєнь, 22. падолиста. Wiener Ztg. оголошує: Цїсар надав президентови висшого суду в Празї, Францови Юнзі, з нагоди перенесєня єго на власне бажанє в стан супочинку, шляхоцтво з увільненєм від такси.

Найвисшим рїшенєм з дня 20. с. м. цїсар іменував президента висшого суду в Бернї Віктора Вєссєль-ого, президентом висшого суду в Празї.

Париж, 22. падолиста. Наспів ту адрес міста Праги, в якїм висказано симпатїї для Крігєра. Адрес підписали Грегг, Герольд, Горїца і бурмієстр Сєрб.

Лївадія, 22. падолиста. Оголошений вчєра передполуднем бюлєтин про стан здоровля царя звучить: Перебіг вчєрашнього дня був вдоволяючий. Субєктивний стан є добрий. О 9. год. вєчером температура виносила 39.2, пульс 76. Цар в нощі справ мало. Вчєра рано температура виносила 38, пульс 70.

Льондон, 22. падолиста. «Standard» доносить, що гєн. Робєртє слав з коня і сильно потовк ся.

Марсилїя, 22. падолиста. Місто прибрало торжєственний настрїї. Зї всїх сторін прибувають депутатї. В готєли Ноале, де заквартирує ся Крігєр, замешкав вже посол Лєйд, секретар стану ораньської рєпублики Фїшер, президент Фолькєраду Вєссєли, внук Крігєра Ейльоф і днєвникарі з цілого сьвіта.

Марсилїя, 22. падолиста. Пароход «Гєльдєрлянд», на якїм приїде Крігєр до марсильського порту, прибудє з малим опїзанєм.

Новий Йорк, 22. падолиста. Велика буря знищила кількє мієт в державї Тєнезє і Міссїсїпі, причїм згинуло 37 осіб.

Розклад поїздів залізничних обов'язуючий від 1-го мая 1900.

(Приїзд і відїзд поданий після часу середно-європейського).

Поїзд		до Львова		Поїзд		зі Львова	
посп.	особ.			посп.	особ.		
приходить о годині				відходить о годині			
1-35	6:10	з	Кракова, Берлина, Варшави, Відня	6:25	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Борислава	
	6:20	з	Чернівців (Іцкан, Галацу), Станиславова	6:30	до	Підволочиск (Київа) Бродів дв. головний	
	6:46	з	Брухович, шод. від 13. мая до 16. вер. вк.	2:08	6:43	» » дв. Підзамче	
	7:45	з	Янова	6:35	до	Станиславова, Підвисокого, Потутор	
	7:40	з	Тернополя, Бродів на дв. Підзамче	8:30	8:40	до	Кракова (Відня, Варшави), Стружа
	8:00		на дв. головний	2:55	9:00	до	Скольного, до Лавочного (1. лип. до 15. вер.)
	8:05	з	Лавочного (Пешту) Калуша, Стрия	9:05	до	Янова	
	8:15	з	Сокала, Рави рускої	9:25	до	Підволочиск, Бродів, Гусятин дв. Підз.	
	8:50	з	Кракова, Відня, Варшави, Пешту ч. Пер.	9:42	» » дв. гол.		
	11:45	з	Ядослава і Любачова	2:55	9:55	до	Чернівців, Станиславова
	11:55	зі	Станиславова (Кересмезе, Потутор)	10:20	до	Сокала, Белзця, Рави рускої і Любачова	
	12:55	з	Янова	1:25	до	Янова від 1. мая до 15. вересня в не- дїлі і свята	
	1:15	зі	Скольного, Стрия, а з Лавочного від 1. черв. до 15. вер.	2:15	до	Брухович від 13. мая до 15. вересня в недїлі і свята	
2-20	3:14	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	3:05	до	Стрия, Скольного від 1. мая до 30. вер.	
2-35	5:17	з	Підволочиск (Київа) Бродів на дв. Підз.	3:15	до	Янова щоденно від 13. мая до 16. вер.	
	5:40	» » »	на дв. голов.	3:26	до	Брухович шод. від 1. мая до 16. вер.	
	5:45	з	Кракова	3:30	до	Ряшева, Хирова, Любачова	
1-45	5:55	з	Чернівців, Іцкан				
	6:00	з	Сокала, Белзця і Любачова				
Ніч				Ніч			
8-40	7:24	з	Брухович (13. мая до 16. вер. в нед. і св.)	12:40	6:10	до	Станиславова
2-31	8:28	з	Янова (від 1. мая до 15. вер. в нед. і св.)	6:13	до	Янова від 1. мая до 15. вер. т. в дні б. а від 16. вер. до 30. марта 1901 щоденно	
12-20	8:50	з	Брухович від 13. мая до 16. вересня шод.	6:30	до	Кракова (Відня, Берлина, Варшави)	
	9:23	з	Янова щоденно від 1. мая до 15. вер.	6:50	до	Лавочного (Мункача, Пешту) Калуша	
	9:45	з	Кракова (Відня, Берлина), Ясла, Розвадова	7:10	до	Тернополя дворець головний	
	10:00	з	Чернівців, Бухарешту, Гусятин, Потутор	7:33	» » дворець Підзамче		
	10:15	з	Лавочного (Пешту) Хирова	7:25	до	Сокала і Рави рускої	
	10:12	з	Підволочиск (Київа), Бродів на дв. Підз.	7:48	до	Брухович (13. мая до 16. в. р. в нед. і св.)	
	10:30	» » »	на дв. голов.	9:12	до	Янова від 1. мая до 15. вересня	
	12:05	зі	Стрия, зі Скольного від 1. мая до 30. вер.	2:51	10:40	до	Чернівців і Іцкан
	3:12	з	Підволочиск на дворець Підзамче	10:50	до	Кракова, Відня, Варшави	
	3:35	» » »	на дворець головний	11:00	до	Підволочиск, Бродів дв. голов. й » » дв. Підз.	
				4:15	до	Кракова, Відня, Берлина, Самбора	
				4:45	до	Брухович від 13. мая до 17. вер. шод.	

ЗАМІТКА: Пору нічна числять ся від 6 години вечером до 5 години 59 минут рано. Час середно-європейський різнить ся від часу львівського о 36 минут, а іменно 12 год. часу середно-європейського — 12 год. 36 мин. часу львівського. — Бюро інформаційне ц. к. залізниць держ. (Львів, ул. Крайських ч. 5) уділяє пояснень в справах заїзних, продає білети всякого рода і розклади їзди.

Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.

Банку
Гіпотечного

2 купує і продає
всякі
папери цінні
і **МОНЕТИ**

по найдешевшім курсі
деннім не числячи ніякої
провізії.

— РІК ЗАСНОВАННЯ 1892. —

Товариство взаїмних обезпечень
„ДНІСТЕРЪ“

перше і одинокє руске Товариство асекураційне, припоручене Вєч. Духовенству і всім вірним Впрєосв. Митрол. і Прєосв. Еп. **Ординариатам** всіх **трьох** єпархій, обезпечає будинки, урядженє домашнє, скот, господарскі зняряди, збіжє в зерні і соломі, єсно в єтогах і будинках **протиw шкід огневих.**

Стан фондів гваранційних з двєм 31-го грудня 1899 вивосить:

Фонд резервовий	245.814 кор. 52 сот.	} 486.145 кор. 92 сот.
Резерва премій	148.480 " "	
» спеціальна	1.684 " 80 "	
Фонд основний	72.000 " "	
» емеритальний	18.166 " 60 "	

Тарифи «Дністра» дуже умірковані, услівя обезпечень користні, а шкоди ліквідують ся безпроволочно. До кінця 1899 року вивосили виплачені **шкоди** 1,669.565 кор. 38 сот. **Поліси** «Дністра» приймає **Банк краєвий і Каси ошадности** у Львові, Коломиї, Самборі, Долині, Святині, Городенці, Терєбовлі і Заліщиках при позичках гіпотечних.

На жите можна обезпечитись **через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові**, котре дає найкористніші услівя, представляє своїми фондами найбільшу гваранцію і видає поліси і квїти в рускім язичі. **Зголошеня** о уділенє агенцій в окрєстностях, де нема близько агентів «Дністра», приймає ся. «Дністеръ» виплатив агентам по конець 1899 р. провізії 216.714 корон.

Львів, ринок ч. 10. (дім «Просьвіти»).

Інформації і посередництво до заключєня **ОБЕЗПЕЧЕНЬ** **ЖИТЄВИХ** в найкористніших комбїнаціях.

Позички для членів Тов. взаїмн. обезп. і взаїмн. «Дністеръ» на 5 1/2%, 10% і 15% додатку на кошта адм.

Товариство взаїмного кредиту
„ДНІСТЕРЪ“

стоваришенє з обмеженою порукою, Львів, ринок ч. 10
(дім «Просьвіти»).

удїляє позички за оплатою 5 1/2% і 10% додатку на кошта адміністраційні, властителям ґрунтів і господарств до 500 корон за порукою двох відповідних ручителів або за інтабуляцією, над 500 корон тільки за інтабуляцією на першім місци, до сплати в ратах на 3 до 10 літ. Святиєники, не посїдаючі реальности, мусять крім поруки двох ручителів предложити еще полісу житєву; обезпечитись можна через «Дністеръ» в Товаристві взаїмних обезпечень в Кракові після всяких можливих комбїнацій.

Згаданє Товариство приймає вкладки до опроцентования від членів і третих осіб по 4%.

— Уділ членський вивосить 50 кор., вписове 2 кор. —

Членом бути і позичку дістати може тільки член обезпечений в «Дністеръ».

Інформації уділяє Дирекция листовно або агенти Товариства взаїмних обезпечень «Дністеръ».

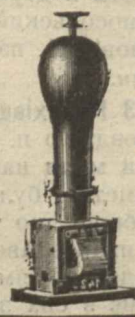
Артистичне заведење ритовниче малярства шильдів. відливаня, таблиць, виріб печаток кавчукових і великий вибір кавчукових друкарєнь

Генрик Шапіра

Львів, ул. Копєрника ч. 3 (побіч антик. Вл. Міцолєща). Виконує дуже красно всілякі роботи, а іменно: печатки кавчукові і металеві для громад і урядів парохіальних. Шильди мальовані на шклі, дереві, блясі та полотні. Всїлякі лякерования, позолочуваня хрестів. Таблиці і шильди лянї з ріжних металів, таблиці нагробні і назви улиць, числа на доми.

Гравури на металю та дорогих камінях, печатки, штанци, відзнаки, букви, моноґрами, герби і ґузики до упряжи та ліберті. Марки печаткові, бляшки шпунт. для броварів. Нумератори і стемплї на датум. Обцяги до пльомб, шабльони. Краска до печаток та хемїчна краска до білизни.

Цїнники даром і франко!

Всілякі
КУПОНИ
вильсовані
цінні папери
виплачує без поручєня
провізії або коптів
Контора виміни
ц. к. упр. гал. акц.
БАНКУ
Гіпотечного.